

Ett

långt

brev...

Diskussionshäfte

Av Bo Elmgren

Tillsammans kan vi göra så mycket

Samhällskritiken är livlig. Och den är viktig. Men den stannar ofta vid just bara kritik. Betydligt oftare än som sker borde den få en fortsättning i en konstruktiv och konkret diskussion om vad man bör göra åt de problem som kritiken lyfter fram.

Vi borde ägna oss mer åt att diskutera praktiska visioner, reformer som kan kännas angelägna och vara lätt gripbara för människors sinnen, som kan väcka entusiasm och framtidstro i stället för pessimism och resignation. Som, för att använda den gamle finansministern och socialdemokratiske ideologen Ernst Wigforss´ ord, kan tjäna som ”provisoriska utopier” och vinna brett folkligt stöd. Någonting att kämpa för och rösta för. Inte bara rösta emot någonting som man vill slippa.

Jag vill bidra till att engagera många i en debatt som präglas av politisk skaparglädje. Politiken blir bättre ju flera som är med och tänker, bidrar med idéer och erfarenheter. Därför har jag skrivit ”Ett långt brev”. Till alla som vill läsa.

Till er som tänker samlas i en studiecirkel eller annan grupp för att samtala om boken: Läs gärna igenom alla kapitlen innan ni träffas och börjar era diskussioner! Om alla har en helhetsbild av innehållet blir diskussionerna betydligt mera givande.

Men också från Dig som läser alldeles ensam i ”Ett långt brev” och i det här diskussionshäftet vill jag gärna ha synpunkter och idéer. Jag ska försöka redovisa allt, så gott som möjligt, i en ny bok så småningom, synpunkter från både grupper och enskilda personer.

2 Kapitel 1

Bakgrund

Jag är övertygad om att människornas materiella konsumtion måste begränsas. Detta om vi ska få någorlunda rättvisa i världen samtidigt som mänskligheten kan överleva på vårt jordklot.

Men jag tycker inte att politiken och utvecklingen i världen inriktas på detta tillräckligt mycket. Tvärtom anses det alltjämt som en självklarhet att ekonomisk tillväxt i sig är eftersträvansvärd, utan några allvarligare tankar om innehållet i tillväxten.

Min uppfattning är att vi utan dröjsmål måste börja förbereda oss på att den materiella delen av vår konsumtion efter hand måste minska, i varje fall i den rikare delen av världen. Vi har bara några årtionden på oss och det tar lång tid att åstadkomma en tillräcklig förändring.

Kapitel 2

Diskussionsfrågor

Har jag fel? Kommer ”teknisk utveckling” att göra det möjligt att fortsätta som hittills, med oavbrutet växande materiell förbrukning?

Eller har världens länder och folk redan börjat vidta åtgärder som är tillräckliga för att rättvis fördelning av välståndet och mänsklighetens överlevnad ska säkras?

Om jag har rätt:

Vad kan vi göra för att begränsa och fördela den materiella förbrukningen så att mänskligheten ska ha ett hållbart liv på vår planet och en rättvis fördelning av livsmöjligheterna mellan människor, grupper och länder?

Hur kommer livet att gestalta sig då, när levnadsstandarden mera inriktas på icke-materiell konsumtion? Kan vi lösa problemen om vi fortsätter utan att ändra vårt nuvarande ekonomiska system, som ju bygger på att största möjliga ekonomiska lönsamhet och ständigt ökad förbrukning är viktiga drivkrafter förutvecklingen?

Hur kan vi börja om vi ska försöka begränsa vår materiella konsumtion? Reklam och marknadsföring är en propagandamaskin för ökad konsumtion som har en oerhörd kraft. Kan ett första steg till exempel vara att förbjuda reklam som riktas direkt till enskilda konsumenter, utformad efter vars och ens konsumtionsvanor med ledning av information insamlad genom datorteknik och som är fruktansvärt effektiv?

Bakgrund

En slutsats som jag drar är att konsumtionen av välfärdstjänster och utbildning är det allra viktigaste för att öka livskvalitet och rättvisa mellan människor, förutom investeringar i t.ex. kollektivtrafik och för att få fram förnybar energi. Särskilt om vi ska begränsa den materiella konsumtionen, förbrukningen av varor.

4 Kapitel 3

Diskussionsfrågor

Håller Du (ni) med om den bedömningen? Om inte: Vilka andra slag av konsumtion och investeringar borde vara mera angelägna?

Om Du (ni) instämmer: Vilka slag av tjänster inom välfärd och utbildning är allra viktigast att öka? Jag har nämnt en rad exempel. Gör en egen lista över vilka uppgifter som känns mest angelägna!

Hur ska detta betalas? Med skattepengar? Ur människors egna plånböcker? Eller på annat sätt, i så fall vilket? Vad blir mest rättvist?

Själv resonerar jag som att det är ett medvetet val vi människor borde göra:

Höja skatterna så att vi kan betala mer av välfärdstjänster, vilket ger oss viktiga förbättringar av livskvalitet och ett jämlikare samhälle. Samtidigt begränsas den privata konsumtionen, där materiell konsumtion är en mycket stor del. Det är bra för att inte överanstränga vår planets resurser. Fler människor kommer att förvärvsarbeta med gemensamt betalda tjänster, färre i privat sektor, framför allt i varuproduktion av olika slag.

Dina (gruppens) kommentarer till detta?

Bakgrund

Det ska vara en lagfäst medborgerlig rätt att få ett generöst stöd för att komma in i arbetslivet. Antingen man nu har förlorat sitt jobb eller söker jobb för allra första gången. En lagfäst rätt för den enskilde, ekonomiskt garanterad i en socialförsäkring.

Det är tanken bakom idén om en allmän arbetsförsäkring.

Det har varit svårt att få i gång en diskussion om den här idén. Uppenbarligen eftersom en allmän arbetsförsäkring också innebär obligatorisk försäkring mot inkomstbortfall vid arbetslöshet. Inom många fackliga organisationer är man angelägen om att ha en frivillig arbetslöshetsförsäkring, knuten till facket, eftersom man är rädd för att man annars skulle förlora medlemmar. Vi som arbetar för idén har fört fram flera motargument mot detta, argument som står att läsa i det här kapitlet av ”Ett långt brev”.

Diskussionsfrågor

Mot den här bakgrunden, anser Du (gruppen) att en allmän arbetsförsäkring skulle vara en viktig och bra reform att arbeta för? Skäl för? Skäl emot?

Kapitel 4

Bakgrund

Sverigedemokraterna säger att flyktingfrågan är den dominerande samhällsfrågan just nu, den som överskuggar allt annat. Sverige står inför en katastrof på grund av den, hävdar SD.

Diskussionsfrågor

Hur stämmer detta med verkligheten?

Eller är den stora flyktingströmmen till Sverige just nu något som vi borde kunna hantera och som vi i längden kommer att tjäna på?

Jämför gärna med flyktingsituationen i t.ex. Syriens grannländer!

Vilka insatser bör vi göra för att lösa frågan så bra som möjligt?

6 Kapitel 5

Diskussionsfrågor

Vilka åtgärder är viktigast för att motverka osund konkurrens om jobben genom att många företag erbjuder sina anställda alldeles för dåliga arbetsvillkor?

Hur kan de fackliga organisationerna på bästa sätt hävda de anställdas intresse av goda arbetsvillkor? Och hur kan vi ge dem bättre möjligheter att arbeta med detta?

Kapitel 6

Diskussionsfrågor

Vore det bra med ett högkostnadsskydd som omfattar kostnader för både sjukvård, tandvård och läkemedel?

Eller bör man välja en annan modell om man vill göra det möjligt för alla att ha råd med en god tandvård?

Kapitel 7

Diskussionsfrågor

Vad vill Du (gruppen) föreslå för att få fram bra bostäder till rimliga kostnader? Andra synpunkter på bostadspolitiken?

Kapitel 8

Diskussionsfrågor

Är det realistiskt att flygtrafiken och långtradartrafiken skulle kunna begränsas väsentligt genom stora satsningar på järnvägarna?

Hur ser Du (gruppen) på biltrafiken i stort i det här perspektivet? Hur långt kan den reduceras? Eller måste vi acceptera utvecklingen som den är?

Kapitel 9

Diskussionsfrågor

Är det rimligt att vi i Sverige planterar igen en hel del gamla betesmarker med skog för att öka växtligheten och upptagningen av koldioxid ur atmosfären?

Bör Sverige med sitt stora skogskunnande ha möjlighet att motverka avskogningen i andra delar av världen?

Kan Du (ni i gruppen) tänka Dig (er) att ge träd i t.ex. Vi-skogen eller genom Läkare utan gränser som hyllning vid bemärkelsedagar för släktingar och vänner?

Kapitel 10

Diskussionsfrågor

Hur ser Du (gruppen) på solenergin som energislag? Är den ett gott alternativ till kol, olja, kärnkraft, lika gott eller bättre än t.ex. vatten- och vindkraft?

Kapitel 11

Diskussionsfrågor

Vilka möjligheter ser Du (gruppen) för ett starkare fackligt arbete världen över för att sämre lottade grupper ska få bättre levnadsvillkor? Är de möjligheter som skisseras i kapitlet ”Exportera den fackliga kampen” realistiska? Ser Du (gruppen) andra möjligheter? Eller är det en orealistisk tanke att göra större framsteg i internationell skala med fackliga medel?

Kapitel 12

Diskussionsfrågor

Här kommer vi till slutsatserna av våra diskussioner kring ”Ett långt brev”:

Vilka politiska frågor är viktigast utifrån svenskt perspektiv, lokalt och centralt och utifrån ett internationellt perspektiv?

Vilken roll kan folkbildning och lokal demokrati ha i diskussionerna om vad som bör göras och om hur goda idéer ska förverkligas?

Kapitel 13

Jag har i kapitlen 3-12 tagit upp tio olika områden där vi skulle kunna utveckla goda ”provisoriska utopier”. Vilka områden skulle Du (gruppen) vilja ta upp som de viktigaste att satsa på? Något eller några områden av dem som jag tagit upp? Eller helt andra? Vilka? Gör en lista över dem som Du (gruppen) finner vara de mest angelägna!

*Skriv eller e-posta gärna synpunkter till mig: Bo Elmgren
Västra Kanalgatan 3, 15171 Södertälje, e-post bosse@elmgren.org!
Jag ska försöka redovisa svar och synpunkter i en kommande bok. Hoppas på ett givande tankeutbyte och en livlig debatt om hur vi vill ha det i framtiden!*

Bosse

**ARBETARNAS
BILDNINGSFÖRBUND**

ABF Södertälje–Nykvarn
Nedre Torekällgatan 7
151 72 Södertälje
e-mail: info.sodertalje-nykvarn@abf.se
www.telge.abf.se
Redigering: Rua Dawood

Boken "Ett långt brev" kan laddas ner från www.tankeverksamheten.se vilket är hemsidan för utgivaren Tankeverksamheten inom arbetarrörelsen i Göteborg.
